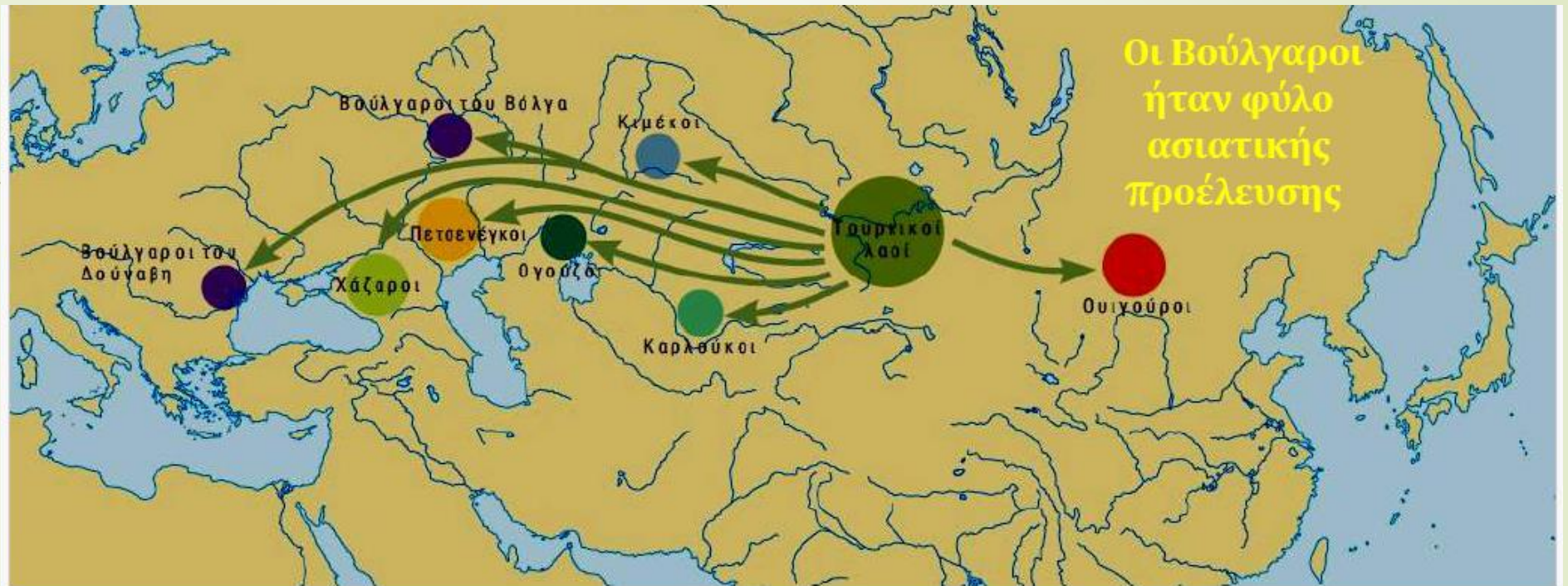

Οι Βούλγαροι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

◀ *Νίκη των Βυζαντινών επί των Βουλγάρων, οι οποίοι αποτελούν μια νέα απειλή για την αυτοκρατορία. Μικρογραφία από το Χρονικό του Ιωάννη Σκυλίτζη, τέλη 12ου-αρχές 13ου αιώνα. Madrid, Biblioteca Nacional, fol. 19. © Biblioteca Nacional, Madrid*
<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/gallery/ma>

Οι Βούλγαροι για πρώτη φορά αναφέρονται το **480**, όταν ο βυζαντινός αυτοκράτορας **Ζήνων** τους κάλεσε για βοήθεια εναντίον των **Οστρογόθων**.

Οι Πρωτοβούλγαροι ήταν ένας **τουρκικός** λαός παρόμοιος με τους **Ούννους**, τους **Άβαρους** και τους **Χαζάρους**.

Ανήκαν στην μεγάλη **τουρανική** οικογένεια, με το χαρακτηριστικό χαλκοκίτρινο χρώμα και τα σχιστά μάτια, όπως οι σημερινοί ντόπιοι κάτοικοι των κεντροασιατικών κρατών

.

α. Ίδρυση Βουλγαρικού κράτους

Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία είχε να αντιμετωπίσει από τα **τέλη του 7ου αι.** ένα νέο αντίπαλο στο βαλκανικό χώρο, τους **Βουλγάρους**.

Φύλο **ασιατικής** προέλευσης με **στρατιωτική και πολιτική** οργάνωση

Το 680 νίκησαν στον βυζαντινό στρατό (με τον Ασπαρούχ)

Κατέλαβαν την περιοχή μεταξύ Δούναβη και Αίμου

Υπέγραψαν συνθήκη ειρήνης με τους βυζαντινούς (τότε αυτοκράτορας: Κωνσταντίνος Δ)

Ίδρυσαν το βουλγαρικό κράτος

Ασπαρούχ

Η συνθήκη ειρήνης (680)

Υπέγραψε
συνθήκη
ειρήνης

Συμφώνησε να
παρέχει στους
Βούλγαρους
ετήσιο φόρο

Έμμεση
αναγνώριση
του νέου
κράτους

Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Δ
(668-685)

Ίδρυση του Βουλγαρικού Κράτους

Οι Βούλγαροι καταδιώκοντας τους Ρωμαίους πέρασαν τον Δούναβη και έφτασαν στη λεγόμενη Βάρνα, κοντά στην Οδησσό **Σημ.**: Παρευξείνεια πόλη με ελληνικό πληθυσμό), και την ενδοχώρα της. Εκεί είδαν ότι ο τόπος ήταν πολύ ασφαλής: προστατευόταν πίσω (βόρεια) από τον Δούναβη και μπροστά (νότια) και στα πλάγια (ανατολικά) από τις **κλεισούρες** (δηλ. τα στενά περάσματα του Αίμου) και τη θάλασσα του Πόντου.

Έτσι οι Βούλγαροι έγιναν κύριοι των γειτονικών σλαβικών φυλών που ονομάζονταν Επτά Γενεές και εγκατέστησαν τους Σεβέρεις, μια από αυτές, στην περιοχή που απλώνεται από την **κλεισούρα** των Βερεγάβων (**Σημ.** πιθανώς το πέραςμα *Ris*) προς τα ανατολικά. Συνάμα τοποθέτησαν τις υπόλοιπες Επτά Γενεές στα νότια και δυτικά της χώρας τους προς την **Αβαρία** (τη χώρα των Αβάρων).

Έτσι μεγάλωσε η δύναμή τους και άρχισαν να κυριεύουν τα κάστρα που ανήκαν στο Ρωμαϊκό Κράτος. Γι' αυτό ο αυτοκράτορας αναγκάστηκε να κάνει ειρήνη μαζί τους και συμφώνησε να τους παρέχει ετήσιο φόρο

Θεοφάνης, Χρονογραφία, 358-359.

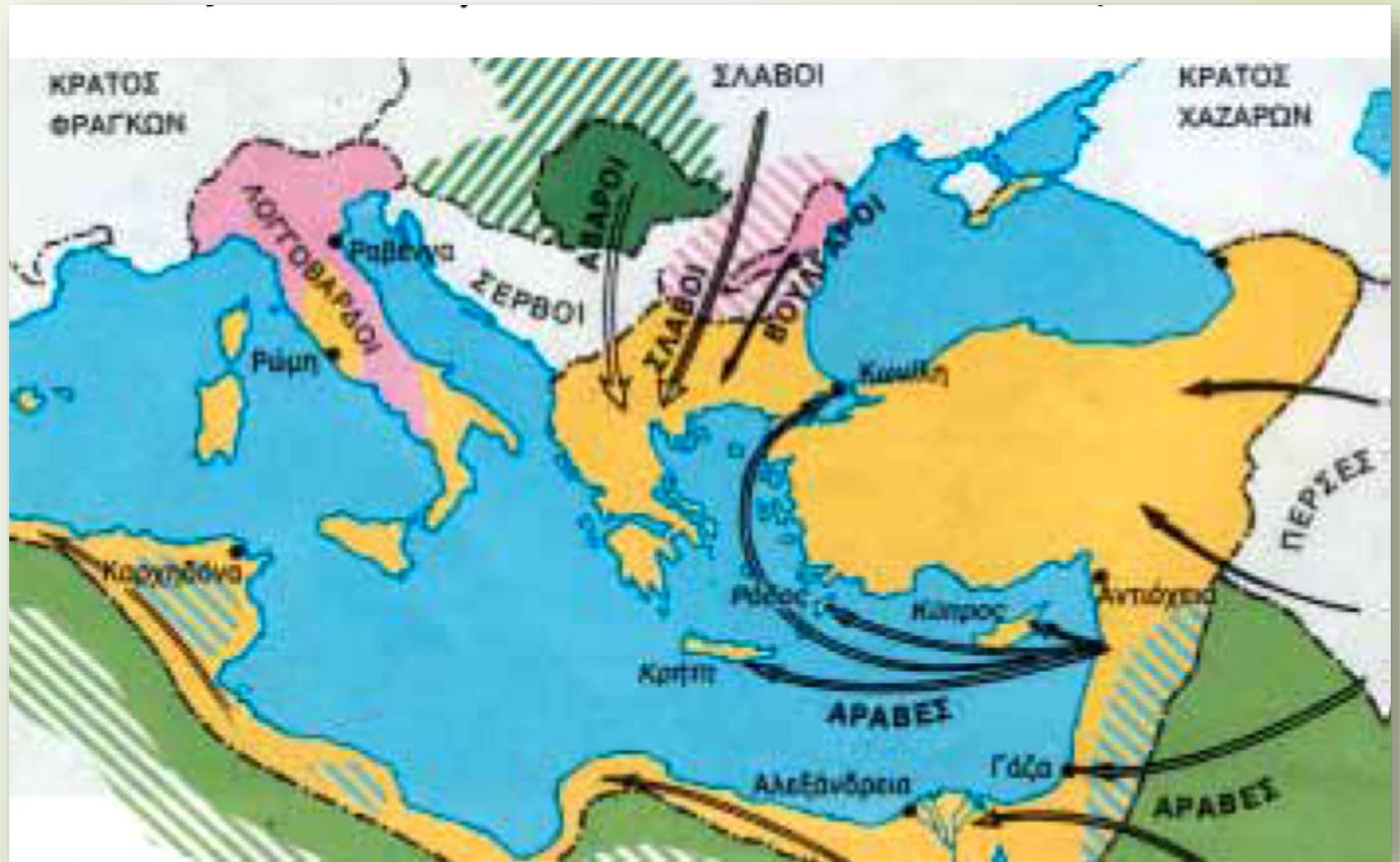
- ▲ Ποια στρατηγικά πλεονεκτήματα είχε η περιοχή, όπου εγκαταστάθηκαν οι Βούλγαροι;
- ▲ Ποια καθήκοντα ανέθεσαν οι Βούλγαροι στους Σλάβους της χώρας τους;

▲ Το κράτος των Βουλγάρων.
 Το πρώτο βαρβαρικό κράτος εντεύθεν του συνόρου του Δούναβη.

Στην περιοχή που εποίκισαν οι Βούλγαροι βρήκαν εγκατεστημένους πολλούς **σλαβικούς** πληθυσμούς, τους οποίους και **προσπάθησαν να υποτάξουν**

Μετά από πολλές **συγκρούσεις** και αντιπαραθέσεις διαμορφώθηκε **το βουλγαρικό έθνος** (εθνογένεση Βουλγάρων).


```
graph TD; A["ΕΘΝΟΓΕΝΕΣΗ  
ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ (= ΝΕΟ  
ΚΡΑΤΟΣ)"] --> B["Πρωτοβούλγαροι"]; A --> C["Σλάβοι"]; B --> D["- Ολιγάριθμοι  
- Δίνουν το όνομα"]; B --> E["- Στρατιωτική και  
πολιτική οργάνωση  
- Υπέταξαν τους  
Σλάβους"]; C --> F["- Πολυάριθμοι  
- Λαϊκή βάση  
- Γλώσσα"]
```

**ΕΘΝΟΓΕΝΕΣΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ (= ΝΕΟ
ΚΡΑΤΟΣ)**

Πρωτοβούλγαροι

- Ολιγάριθμοι
- Δίνουν το όνομα

- Στρατιωτική και
πολιτική οργάνωση
- Υπέταξαν τους
Σλάβους

Σλάβοι

- Πολυάριθμοι
- Λαϊκή βάση
- Γλώσσα

β. Σχέσεις με Βυζάντιο

1.

- **Πόλεμοι**

- Υπήρξαν περίοδοι μακρών πολέμων Βουλγάρων-Βυζαντινών.

2.

- **ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ**

- Στα διαλείμματα των πολέμων με κανόνες που ρυθμίζονταν από συνθήκες.

3.

- **ΓΛΩΣΣΑ**

- Οι ηγεμόνες (χάνοι) των Βουλγάρων είχαν υιοθετήσει την ελληνική ως επίσημη γλώσσα τους, όπως πιστοποιούν οι βουλγαρικές επιγραφές.

4.

- **ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ**

- Το 864 οι Βούλγαροι δέχτηκαν το Χριστιανισμό από το Βυζάντιο και εντάχθηκαν στη σφαίρα επιρροής του βυζαντινού πολιτισμού.

Οι σημαντικότεροι Βούλγαροι Ηγεμόνες ως προς τη σχέση τους με το Βυζάντιο

681-700

Ασπαρούχ

806-814

Κρούμος

811 Μάχη Πλίσκας -Νικηφόρος Α΄
813 Μάχη Ανδριανούπολης -Μ. Δ΄
Ραγκαβές

852-889

Βόρης

864 Εκχριστιανισμός

893-927

Συμεών

923-4 πολιορκία Κων/λης – Νικ. Φωκάς
Μεταφορά πρωτεύουσας
Πλίσκα-Πρεσλάβα

997-1014

Σαμουήλ

Μάχη στο Σπερχειό 997
Μάχη στο Κλειδί, 1014

► Πόσες και ποιες
συνθήκες
αναφέρονται από
τον Θεοφάνη; Τι
είδους ζητήματα
ρύθμιζαν αυτές οι
συνθήκες;

Συνθήκες των ετών 716 και 812 μεταξύ Βυζαντινών και Βουλγάρων

Αυτή τη χρονιά ο [χάνος] Κρούμος έστειλε στον αυτοκράτορα Μιχαήλ [Α' Ραγκαβέ, 811-813] πρεσβεία με αρχηγό τον Δραγομυρ, για να διαπραγματευθεί ειρήνη: ήθελε να ανανεώσει τις συνθήκες που είχαν συναφθεί μεταξύ του Θεοδοσίου [Γ', 715-717] [...] και του χάνου Κορμεσίου. Μ' αυτές: Οριζόταν η συνοριακή γραμμή [...].

Προβλεπόταν η προμήθεια ενδυμάτων και κόκκινων δερμάτων αξίας έως και τριάντα χρυσών λιτρών (μια χρυσή λίτρα = 72 χρυσά νομίσματα).

Στη συνθήκη αυτή προστέθηκαν οι εξής όροι:

Να εκδοθούν οι πρόσφυγες [...].

Οι έμποροι και από τις δύο χώρες όφειλαν να παρουσιάζονται με σφραγισμένα έγγραφα • αν αυτά δεν έχουν σφραγίδες, να αφαιρούνται τα εμπορεύματά τους και να δημεύονται για το δημόσιο ταμείο.

Σημ.: Δεν είναι σαφές αν η προμήθεια (μεταξωτών;) ενδυμάτων και κόκκινων δερμάτων από το Βυζάντιο στους Βουλγάρους, που προέβλεπε το άρθρο 2 της συνθήκης του 716, ήταν φόρος ή αφορούσε το εμπόριο.

**Θεοφάνης, Χρονογραφία, έκδ. C. de Boor, τόμ. 1,
Λειψία 1883, 497**